

Bir Sorunun Cevabı

Soru: Medya organları, Türk Hükümeti'nin, Irak Kürdistanı da dâhil Irak'ın işgâlcisi Birleşik Devletler'den, Kuzey Irak'ta [Irak Kürdistanı'nda] askerî operasyonunu yapmak üzere muvâfakat aldığını bildirdiler. Bu hususu, Türk ve Amerikan resmî kaynakları da teyit ettiler. İşgâl altındaki Irak'ın ve bu cümleden Kürdistan'ın güvenliği Birleşik Devletler'in sorumluluğu altında olduğu halde, Türkiye'nin oraya askerî operasyon başlatmasına izin vermiştir. O halde bu, Amerika'nın Irak Kürdistanı'nı, Amerika için Irak Kürdistanı'ndan daha büyük ehemmiyete sahip Türkiye'deki maslahatları uğrunda "sattığı" anlamına gelir mi?

Cevap: Irak'ın Amerikan işgali altında olduğu, Irak'a yönelik hâricî bir saldırının, bazı bakımlardan Amerika'ya "saldırı" olacağı ve buna göre Amerika'nın âdeten, Amerikan işgâli altında olduğu sürece herhangi bir devletin Irak'a savaş açmasına izin vermeyeceği doğrudur.

Kezâ Türkiye'nin Amerika için çok önemli olduğu da doğrudur. Lâkin ehemmiyet dereceleri değişse de, Irak ve "Kürdistanı" da Amerika için bir o kadar önemlidir. Ancak "Amerika'nın Irak Kürdistanı'nı, Türkiye'deki maslahatları uğrunda sattığı" sözü doğru değildir. Zira Amerika'nın Türkiye'deki maslahatları Adalet ve Kalkınma Partisi [AKP] tarafından güvence altına alınıyorken, Irak'taki ve Kürdistanı'ndaki maslahatları da öyledir. Çünkü Irak Hükümeti, bir Amerikan ürünüdür...

Amerika'nın Türk Hükümeti'ne Kuzey Irak'a askerî operasyonu için izin vermesine gelince; bu, söz konusu maslahatların her iki beldede de, Türkiye'de ve Irak'ta sabitleştirilmesidir, birinin öteki karşılığında satılması değildir. Nasıl mı? Aşağıdaki gibi:

1. Amerika'nın Suriye'yi korumak üzere Türkiye ile tertip ettiği meşhur anlaşma uyarınca, Amerika'nın Abdullah Öcalan'dan vazgeçip onu Türk yetkililerine teslim etmesinden bu yana ve AKP'nin Türkiye'de iktidara gelmesinden sonra, Amerikan stratejisi, dolayısıyla AKP'nin stratejisi, Kürt meselesini siyâsî bir mesele olarak değerlendirmek haline geldi... Türk Hükümeti yetkililerinin Türkiye'nin Kürt bölgelerine yönelik temasları ve ziyâretleri başladı. Bunu, medya organlarında Kürt dili ile programlar yapılmasına ilişkin kültürel münâzaralar... izledi.
2. İngiliz yanlısı üst düzey ordu komutanları ise Kürt meselesini; Erdoğan Hükümeti'nin ve dolayısıyla Amerika'nın Türkiye'deki nüfûzunun Ordudaki İngilizci laiklerin nüfûzu aleyhine ağırlaştığını mülâhaza ettikleri zamanlarda, AKP Hükümeti karşısında müşküller çıkarmak için istismar ettikleri bir güvenlik meselesi olarak değerlendirmeyi sürdürdüler.
3. AKP Hükümeti'nden ve Türkiye'deki Amerikan nüfûzunun artmasından evvel, Ordu içerisindeki İngilizci Kemalistler, Türkiye'deki İngilizci Kemalist çizginin dışına çıktığını gördükleri herhangi bir Türk hükûmetine karşı darbe yapabiliyordu... Ordunun geçen asrın ikinci yarısında peş peşe yaptığı darbeler mâlum ve meşhurdur.
4. AKP Hükümeti, açık ve görünür biçimde Amerika yanlısı olduğu, Milli Güvenlik Kurulu'na, Anayasa Mahkemesi'ne... yönelik yaptığı anayasal değişiklikler... Cumhurbaşkanlığı seçimi ve benzer yollarla Ordudaki Kemalistlerin nüfûzunu "kırmaya" kalktığı halde, bütün bunlara rağmen Ordu, Amerika'nın Türkiye'de üzerinde yoğunlaştığı ve AKP Hükümeti'nin hakkında yaygara kopardığı sivil (demokratik) iktidar atmosferleri ve kezâ Hükümet'in Avrupa Birliği güçlerine, birliğe katılımını kolaylaştırmak için yönelimi... nedeniyle darbe yapmaya güç yetiremedi. Bütün bunlar Orduyu, nihâî olarak olmasa da, en azından görünür gelecekte darbe yapma imkânından uzaklaştırdı.
5. Bunun içindir ki Ordu, Kürt meselesini, bilhassa Kuzey Irak'taki kamplarında bulunan Kürdistan İşçi Partisi (PKK) kanadını askerî güvenlik açısından istismar etmeye kast etti. Bu kanat, Türkiye'deki Kürtlerin meselesinin çözümü için, öteki kanadın üzerinde çalıştığı siyâsî eylemin yanı sıra askerî eylemi de benimsemektedir. Kuzey Irak'taki PKK kanadının, İngiliz arka plânına sahip ve dolayısıyla farklı maksatlarla olsa bile, meselenin askerî güvenlik açısından tahrik edilmesi yönüyle Ordudaki İngilizci Laikler ile buluşan Barzani ile irtibatı vardır. Öte yandan Talabani ve partisi ise Amerika yanlısıdır. Bu nedenle PKK kanadı, Barzani bölgesi ile çakışan kuzey bölgelerinde mevcuttur, Talabani bölgelerinde değil. İşte Ordu, Irak işgâlcisi Birleşik Devletler ile birlikte AKP Hükümeti'ni sıkıntıya sokmak için buna kast ediyordu. Dolayısıyla Ordunun Irak'ta [Kürdistan'da] bulunan PKK'ya karşı askerî eyleme girişmesi, Amerika'nın AKP Hükümeti ile alâkasını etkileyecek, askerî müdâhalenin genişliği ne kadar artarsa, Türk-Amerikan ilişkilerinin seyreltisi o kadar artacak, yani bu da AKP Hükümeti'ni zayıflatacak ve onu çıkmaza sokacaktır.

6. O nedenle Ordu komutanlarından olan İngilizci Laikler, bu minvâlde sahneyi hazırlamaya başlayıp [geçen senenin sonlarında olduğu gibi] gerekli koruma sağlanmaksızın yaya veya hafif silahlı devriye birlikleri, PKK'nın Irak'taki mevzilerine yakın sıcak sınır mevkillerinin yakınlarına gönderdiler. Bu da birçok Türk askerinin katledilmesine ve esir alınmasına yol açtı... Sonra Ordunun medyadaki tellalları, meydana gelenleri "şişirip" bunun Orduya bir hakâret olduğunu ve PKK kamplarını vurmak için Kuzey Irak'a geniş çaplı bir askerî operasyon yapılması gerektiğini söylemeye... Irak'taki PKK kalelerine askerî bir saldırıyı destekleyici bir kamuoyu oluşturacak şekilde AKP Hükümeti'ni askerlerin kanına ve esir alınmalarına hiçbir değer vermediği ithamını neredeyse açık bir îmâ ile söylenmeye, sonra Hükümet'in savsaklamasını eleştirmeye başladılar.
7. Hükümet konuyu ağırdan aldı... Sonra ister uydurma olsun, ister gerçek olsun, bazı farklı bölgelerde PKK savaşçılarının üzerine atılan olayların yanı sıra katledilen ve esir alınan askerler konusundaki yaygaraların artması... bütün bunlar Hükümet'i harekete geçirdi ve Meclis'e bir tezkere sunup onaylattı. Tezkere metninde, askerî operasyonun, Hükümet'in münâsip göreceği bir vakitte yapılacağı ifade ediliyordu. İşte bu, nihâyet olmasa da bir "soluklanma" idi. Çünkü bu tezkere, operasyon için vakit belirlememiş, aksine Hükümet'in münâsip göreceği bir vakte bırakmıştı.
8. Ordudaki İngilizci Laikler, Amerikalıların işgâl ettiği Irak Kürdistanı'na yönelik geniş çaplı bir askerî operasyon yapılmasının; Hükümet'in, Ordunun Irak'a sokulmasına muvâfakat vermesi halinde Amerika ile sıcak bir kriz yaşamasına neden olacağını, Amerika ile çatışma yaşanmaması için Ordunun Irak'a sokulmasına muvâfakat vermemesi halinde ise Hükümet'in, askerlerin kanlarının intikâmını almadığından dolayı Türk kamuoyu önünde sıcak bir kriz yaşayacağını düşünüyorlardı. Kendilerini İngilizci Kemalizm'in koruyucuları addeden İngiliz yanlısı Ordu komutanları, her iki durumda da AKP Hükümeti'nin sıcak kriz yaşayacağını öngörüyorlardı.
9. Ne var ki Erdoğan'ın Amerika'ya yaptığı son ziyâret ve ardı sıra Ankara'da ve Bağdat'taki Amerikan kuvvetleri karargâhında yapılan siyâsî görüşmeler sonucunda Amerika'nın Türk Hükümeti'ne; "haksızlığa" razı olmadığını ve askerlerinin kanının yerde kalmasını kabul etmediğini (!) gösterecek, aynı zamanda İngiliz yanlısı Ordu komutanlarının plânına son vermek [soluklandırmak] üzere çalışmasını sağlayacak şekilde zamanı ve mekânı sınırlı bir askerî operasyon düzenleme izni vermesine dair bir anlaşmaya varıldı.
10. İşte böylece Amerika'nın, Talabani'nin ve el-Mâlikî'nin desteklediği, Kuzey Irak'taki Barzani Hükümeti'nin yakındığı ve Avrupa'nın çekimser bir biçimde eleştirdiği bu operasyon başladı.
11. Şu halde beklenti şöyledir: Ordu yönünden: Ordu, Kürdistan [Barzani] Hükümeti ile çarpışmak ve dolayısıyla karmaşık gidişâtı geri getirmek, Türk Hükümeti'ni Amerika ile çıkmaza sokmak... meseleye yönelik Avrupa müdâhalesini aktifleştirmek... üzere operasyonun çapını genişletmeye uğraşacak, bu da AKP Hükümeti için şiddetli bir sarsıntı ile sonuçlanacaktır. Diğer yönden: Amerika; AKP Hükümeti ve Irak'taki destekleyici taraflar ile birlikte, bu operasyonun zaman ve mekân bakımından sınırlandırılması üzerinde çalışacak... ardından hedeflerin gerçekleştirildiği ve geri çekileceği îlân edilecek ve dolayısıyla AKP Hükümeti, kendi hanesine bir puan daha ekleyecektir.
12. Râcih olan; operasyonun sınırlılığı ve genişleyememesi üzerindeki belirleyici faktörlerin daha güçlü oluşudur ki bunlar; Amerika, AKP Hükümeti ve Irak'taki bazı destekleyici taraflardır. Ayrıca önemli dördüncü bir faktör daha vardır. Bununla da gerek genişlemeyi engelleyebilecek yoğun kar yağışı ve benzeri çetin kış koşullarını, gerekse Türk Ordusu'nun kayıplara uğramasına neden olabilecek jeolojik ve dağlık arazi koşullarını kastediyorum. Açıktır ki bu faktörler, operasyonun sınırlı bir mekân ve sınırlı bir zaman içerisine kısıtlanmasına daha fazla etki edecektir. Yine AKP Hükümeti'nin bu operasyon yoluyla hanesine bir puan daha eklemesi de mümkündür. Ancak şu iki durum müstesna: Birincisi; İşlerin çığırından çıkıp savaşın zaman ve mekân açısından uzaması durumunda ve ikincisi; dikkat çekici sayıda Türk askerinin katledilmesi durumunda. Bu iki durumda, AKP Hükümeti'ni çıkmaza sokacak bir kriz meydana gelecektir. Bu sebeple dedik ki "râcih olan" budur. Çünkü bu iki durumun meydana gelme ihtimâli, râcih olmasa da, mümkün bir ihtimâl olarak durmaktadır.

Velhâsıl: Amerika, Türkiye'ye Irak Kürdistanı'ndaki PKK'ya karşı askerî operasyonunu düzenleme izni vermekle, ne Kürdistan'dan, ne de Türkiye'den vazgeçmiş olmaktadır. Aksine hem Türkiye'deki maslahatlarını, hem de Irak'taki ve Irak Kürdistanı'ndaki maslahatlarını korumak maksadıyla izin vermiştir.